

Xerocomus chrysenteron (Bull. ex St.-Amans) Quél. f. *truncatus*
(Sing., Snell et Dick) comb. nov.*

BOGUSŁAW SAŁATA

Z wymienionych gatunków w pracy Singera (1965) na uwagę zasługuje *Xerocomus truncatus* Sing., Snell et Dick. Został on opisany z Północnej Ameryki (Snell, Singer et Dick 1960). W Europie występowanie jego stwierdzono w Belgii, we Francji, w Niemczech, Holandii i w Wielkiej Brytanii (Imler 1959, 1964), a ostatnio także w Czechosłowacji i w Jugosławii (Pouzar 1966).

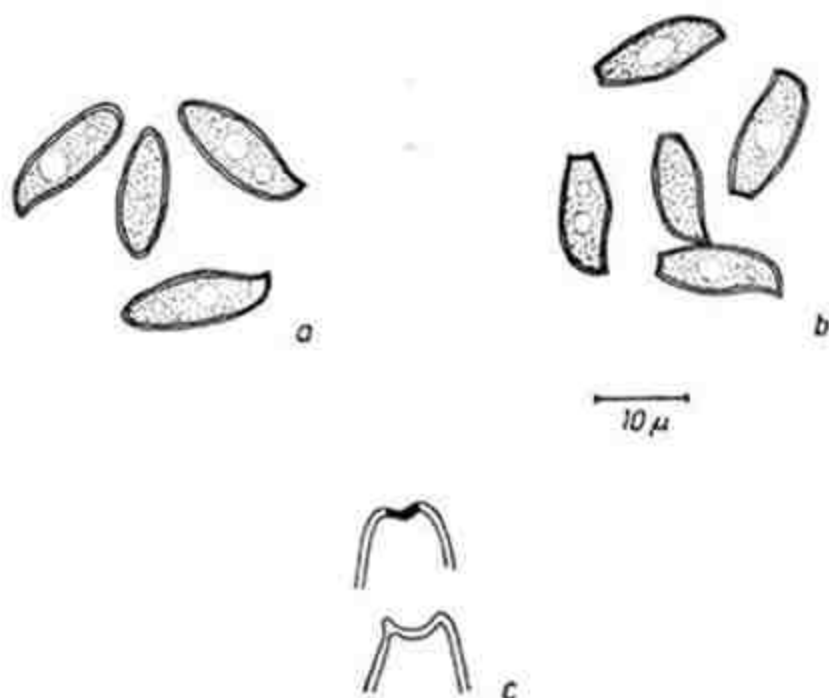
Wymieniony takson różni się od *Xerocomus chrysenteron* tylko kształtem zarodników. Zarodniki *Xerocomus chrysenteron* są na górnym końcu zaokrąglone (ryc. 1 a), a *X. truncatus* zakończone tępo (ryc. 1 b i c).

Tak drobna różnica w kształcie większości zarodników (być może spowodowana czynnikami środowiska) nie upoważnia do wyróżnienia taksonu w randze gatunku i dlatego traktuję ją jako formę: *Xerocomus chrysenteron* (Bull. ex St.-Amans) Quél. f. *truncatus* (Sing., Snell et Dick) com. nov.

W czasie badań mikologicznych prowadzonych na Roztoczu (południowo-wschodnia Polska) zbierano kilkakrotnie owocniki, które wyglądem odpowiadały opisom gatunku *Xerocomus chrysenteron*, lecz miały zarodniki typowe dla *X. truncatus*. Owocniki o wymienionych cechach zbierano zawsze po dłuższych okresach bezdeszczowych. W tych samych miejscach lub obok, w okresach o większej ilości opadów, wyrastały owocniki, które miały zarodniki typowe dla *X. chrysenteron*. Przedstawione fakty pozwalają przypuszczać, że takson opisany jako *Xerocomus truncatus* jest tylko formą ekologiczną gatunku *Xerocomus chrysenteron*, wywołaną dłuższymi okresami suszy. Zaproponowana więc nowa kombi-

* Syn.: *Xerocomus truncatus* Sing, Snell et Dick in Snell, Singer et Dick, Mycologia, 51: 573—575, 1960 (basionym); — Singer, Die Pilze Mitteleuropas, 5: 99—101, 1965.

Xerocomus porosporus Imler, Bull. Soc. myc. Fr., 71: 21—22, 1955 (nomen inval. absque diagn. lat.); — Imler, Bull. Soc. myc. Fr. 74: 97—98, 1958 (nomen inval., diagn. lat., sed typo haud citato); — Imler, Bull. Soc. Myc. Fr., 75: 405—409, 1959 (nomen inval.). *Boletus truncatus* (Sing., Snell et Dick) Pouzar, Česká Mycologie, 20: 2—5, 1966.

Ryc. 1. Zarodniki (Spores): a — *Xeroconomus chrysenderon*, b i c — *X. truncatus*; (a-b oryg.; c — wg Singera 1965, tab, 19, ryc. 10)

nacja wydaje się być uzasadniona. Forma ta w Europie spotykana jest zapewne często, lecz dotychczas nie zwracano na nią uwagi, zapewne z tej przyczyny, że do pewnego oznaczenia *Xeroconomus chrysenderon* nie było potrzebne mikroskopowanie.

Zakład Botaniki Ogólnej
Uniwersytetu im. Curie-Skłodowskiej
Lublin, ul. Akademicka 19.

SUMMARY

The author found that in the material from south-eastern Poland the fruiting bodies of *Xeroconomus chrysenderon* collected after longer periods of weather without rain had bluntly ending spores similar to those of *X. truncatus*. He concludes therefrom that *X. truncatus* is only an ecological form, and establishes, therefore, a new combination, reducing this species to the rank of a form.

LITERATURA

- Imler L., 1955, Notes critiques (suite), Bull. Soc. mycol. France, 71: 19—25; 1958, 74: 94—98; 1959, 75: 405—411.
Imler L., 1964, *Xeroconomus porosporus*, Bull. Soc. mycol. France, 80, Atlas pl. 141—142, p. 1—4.
Pouzar Z., 1966, Dvě zajímavé hřibovitě houby: *Boletus truncatus* a *Boletus subtomentosus* var. *lequei*, Česká Mycol., 20: 1—7.
Singer R., 1965, Die Röhrlinge I. Die Pilze Mitteleuropas 5: 1—131, tab. 1—21.
Snell W. H., Singer R. et Dick E. A., 1960, Notes on Bolets. XI, Mycologia, 51 (1959): 564—577.